

**PLANUL STRATEGIC
DE
DEZVOLTARE
SOCIO - ECONOMICĂ
TELIUCU INFERIOR**

2014- 2020

AUGUST 2013

INTRODUCERE

Elementul de noutate pe care l-a adus noua strategie de dezvoltare a comunei Teliucu Inferior a constat atât în identificarea nevoilor reale de dezvoltare ale comunei, pe o bază consultativă (grupuri de lucru, chestionarea populației și amediului de afaceri, dezbateri publice), care au asigurat consensul asupra priorităților de dezvoltare ale comunei, în definirea direcțiilor de acțiune strategică, pe perioada 2014- 2020 și în transpunerea lor într-un portofoliu de proiecte, care să asigure premisele implementării strategiei, dar mai ales în orientarea populației, în special cea tânără, pe canalizarea propriilor nevoi pe alte direcții de dezvoltare decât cele strict legate de infrastructura de bază(apă, canalizare, străzi).

Consiliul local Teliucu Inferior a avut în vedere pregătirea unui document comprehensiv care să fundamenteze procesul decizional privind dezvoltarea strategică pe perioada 2014- 2020 a comunei având ca punct de plecare solicitările cetățenilor, rămase nerezolvate în perioada 2007- 2013, reactualizate și dezbătute public anual, precum și cele exprimate în procesul de consultare a populației de pe parcursul acestui an.

Acest document a luat în considerare și a integrat următoarele aspecte: tendințele actuale și cele de perspectivă în dezvoltarea comunei Teliucu Inferior, problemele majore și potențialul de dezvoltare care, prin mobilizarea sa, ar putea contribui la rezolvarea acestora, planurile și proiectele care influențează dezvoltarea comunei, liniile directoare privind dezvoltarea județeană, regională și națională, influența liniilor directoare ale documentelor strategice și de politici sectoriale la nivelul Uniunii Europene („UE”) precum și alte documente care vor fi identificate pe parcursul procesului ca fiind relevante pentru strategia comunei Teliucu Inferior.

PROFIL COMUNITAR

COMUNA TELIUCU INFERIOR

D A T E G E N E R A L E

I.1. Istoricul localității

Din punct de vedere istoric și arheologic sunt presupuneri care pun începuturile unor așezări componente, de exemplu satul Cinciș- Cerna, tocmai în timpurile cele mai îndepărtate.

Pe teritoriul satului la locul zis ” Siliște ” , s-au aflat unele unelte din comuna primitivă : ciocane din piatră cioplită ale omului neolitic, care ne fac să credem că primele așezări omenești pe aceste meleaguri datează din epoca omului primitiv. Aceste unelte se află la muzeul satului Cinciș și la muzeul geologic din București.

Tot pe teritoriul Cincișului, la locul zis ” Lăturoasa “ și mai precis ”Popeasca “ , în anul 1935 s-au descoperit statui de piatră reprezentând un bărbat în togă și două femei, în mărime naturală. Aceste statui datează din perioada daco- romană.

Tot aici, s-au scos la iveală alte multe mărturii ale conviețuirii sub dominația romană, a populației dacice cu alte elemente etnice, constând din rituri de înmormantare, ceramică, unelte, monede, dovezi ale vieții complexe a populației dacice autohtone, rămasă pe teritoriul Daciei sub dominația romană și a folosirii acestei popula-ții la lucrările de extragere a zăcămintelor feroase de pe versantul est al muntelui Poiana Ruscă

Amplasarea localităților în zona de deal este în relație directă cu exploatarea zăcămintelor de minereu de fier. De asemenea este cazul vechii așezări datând din sec II-III e.n. a localității strămutate Cinciș-Cerna, unde se exploatau zăcămintele de fier din perioada romană- Villa rustica, amplasată la 1 km de satul Cinciș strămutat și Necropola romană tumulară, amplasată la nord de monumentul anterior la cca. 200 m , în locul numit la ” Țelina ”.

Pentru caracterul etnic dacic al cimitirului pledează atât ritul tradițional al încinerării și tipul de tumul cât și elementele de cultură materială dacică – ceramica lucrată cu mâna. Necropola cuprinzând 17 morminte tumulare, (dintre care patru se află în interiorul unui monument funerar zidit) este atribuită unei colectivități legată de exploatarea minelor de fier din regiune. Villa este o construcție din piatră legată cu mortar (opus incertum), din care s-au păstrat fundațiile clădirii și materiale arheologice ca ceramica romană, obiecte din fier, etc.

Prima atestare documentară apare în anul 1360 cu privire la satul Cinciș ca făcând parte din districtul Hațegului cu denumirea maghiară – Cholnukus, următoarea atestare este a satului Izvoarele în anul 1446 cu denumirea maghiară – Linghyna și în anul 1477 este prima atestare documentară a satului Teliucu Inferior cu denumirea în limba maghiară- Telethek.

În tradiția poporului se spune că lancu de Hunedoara s-a născut la Cinciș, de unde ar fi fost mama lui, ca mărturie ale acestui fapt stau frescele religioase datând din secolul al XVIII –lea descoperite la biserica din Cinciș și unde se presupune că este portretul fizic al lui lancu de Hunedoara, diploma lui lancu de Hunedoara din 1447 dată din cetatea Timișoarei (monografia Huniadeștilor de Teodor Popa din 1928) și alte asemenea mărturii care sunt cuprinse în lucrarea *Documentar privind satul Cinciș, județul Hunedoara*.

Toate aceste mărturii ne arată moștenirea istorică foarte bogată a localității noastre ca exemplu de continuitate a neamului românesc pe aceste meleaguri.

I.2. Așezare geografică

Teritoriul administrativ al comunei Teliucu Inferior se află în zona central- sudică a județului Hunedoara, situată pe malul drept al râului Cerna- Mureșană, în suprafață de 3950 ha.

Relația de vecinătate importantă este la limita nordică a teritoriului, cu municipiul Hunedoara. Spre sud comuna se învecinează cu municipiul Hațeg, deasemenea spre limita estică cu orașul Călan; alte comune cu care Teliucu Inferior are limite administrative comune sunt: la limita sud-estică: comuna Bretea Română, iar la limita vestică: comuna Ghelari și Toplița.

Comuna Teliucu Inferior are în componența 4 sate: Teliucu Inferior- reședința de comună, Cinciș – Cerna, Izvoarele, Teliucu Superior.

Odată ajuns în municipiul Hunedoara , călătorul dornic să vadă aceste meleaguri frumoase și încărcate de istorie, urmează drumul spre sud, pe șoseaua paralelă cu râul Cerna, pe o vale stramtă dintre dealuri pietroase și la 5 Km depărtare ajunge în satul **Teliucu Inferior** , o așezare cu case mai vechi (localnici) și blocuri de locuințe construite pentru familiile de mineri ce au lucrat până mai ieri (2005) la mina din localitate și care au venit în urmă cu mulți ani, din mai multe zone ale țării , în căutare de lucru și s-au stabilit aici.

Înaintînd pe vale și avînd alături în partea stîngă râul Cerna, călătorul ajunge la un pod peste Cerna (denumirea veche- podul lubii, unde prin anii 60-70 era o colonie de muncitori) loc în care drumurile se împart : unul spre stînga îl duce spre satul **Cinciș- Cerna** la cca. 5Km distanță la o altitudine de 380 m, sat construit ca o a treia așezare a vechiului sat Cinciș, fiind format din satele strămutate odată cu construirea lacului de acumulare Cinciș : (Cinciș, Cerna, Valea Ploștii, Bălana, Moara Ungurului și Baia Craiului) și spre satul **Izvoarele** (Lingina) la o altitudine de cca 550 m, sat care se află într-o zonă foarte pitorească, învecinată cu Țara Hațegului, traseu de transhumanță pe unde trec ” pădurenii ” spre târgul de la Hațeg .

În partea *dreaptă* a șoselei care ne duce spre Izvoarele se află lacul de acumulare Cinciș ce reprezintă o sursă de alimentare cu apă pentru întreaga zonă din vale precum și o zonă turistică foarte vizitată și apreciată de turiști unde călătorul nostru poate să se odihnească avînd la dispoziție multe posibilități de cazare : Motelul Cinciș, Casa Albă unde se află și fosta vilă a lui N. Ceaușescu ca reședință rezidențială și alte case de vacanță. De aici șoseaua îl poartă pe curiosul călător spre ”Ținutul pădurenilor ” o altă zonă mirifică cu care ne mândrim că suntem vecini.

De la podul lubii dacă face spre dreapta, călătorul nostru mai merge doar 1km și ajunge în satul **Teliucu Superior** (Plosca) un sat mic așezat la poalele barajului lacului Cinciș, în partea dreaptă a pârâului Govăjdie. De aici , pe valea Govăjdiei în sus se ajunge foarte repede la ultima așezare care face parte din comuna noastră situată pe partea dreaptă a pârâului Govăjdie și anume : colonia **Frontul II** , o așezare mică unde locuiesc oamenii care au lucrat pe vremuri la Exploatarea minieră Teliuc și care chiar după închiderea minei au rămas în această zonă, excepție făcînd unii tineri care au plecat chiar și în străinătate în căutarea unui loc de muncă.

De la Frontul II se poate merge pe vale în sus, spre alte ținuturi deosebit de frumoase, aparținînd de zona pădurenilor, în inima Munților Poiana Ruscă.

I.3. Relieful

Comuna Teliucu Inferior se încadrează în masivul Poiana Ruscă constituit din șisturi cristaline care în nord se împletesc cu roci vulcanice și calcare și care au o structură geologică foarte complexă și fragmentare pronunțată. Munții Poiana Ruscă conțin principalele zăcăminte de fier din țara noastră care au fost exploatare zeci de ani.

Satele componente sunt așezate în zone cu dealuri de înălțime mijlocie –380m Cinciș și cca. 550 m Izvoarele unde se dezvoltă un relief de muncei, împrejmuite de Depresiunea Hațegului la est și la sud de văi înguste care contrastează cu culmile netede din ținutul pădurenilor. Teliucu Inferior și Teliucu Superior inclusiv Frontul II sunt împrejmuite spre nord și vest de culoarul depresionar Cerna – Strei creat prin eroziunea exercitată de râul Cerna, relieful fiind reprezentat prin dealuri și glascișuri piemontane cu altitudini de 300m, așezările fiind situate în văile Cernei cu lunci largi și terase bine exprimate.

În zona deluroasă există numeroase lărgiri de obârșie care au favorizat dezvoltarea satelor, iar pajiștile ierboase secundare au favorizat dezvoltarea în trecut a economiei agropastorale care pare să reinvie în zilele noastre.

I.4. Rețeaua hidrografică

Cel mai însemnat râu este Cerna care izvorăște din munții Poiana Ruscă și se varsă în Mureș, râu care adună cursurile pâraurilor minore în zona nordică, inclusiv pâraul Govăjdia. Albia râului este strâmtă și cu multe cotituri, fapt care a dus la producerea de-a lungul anilor a inundațiilor, în special în Teliucul Inferior, cu pagube importante, motiv pentru care au fost impuse unele lucrări de apărare împotriva inundațiilor.

Pentru aprovizionarea cu apă potabilă a localităților situate pe raza comunei precum și a orașului Hunedoara cu Combinatul Siderurgic s-a construit la Cinciș, în 1964 un baraj în arc cu o înălțime de 48 m, lucrări ce au durat cca. 3 ani amenajându-se un lac de acumulare care adună toate apele curgătoare din zona sudică a comunei. Datorită configurației terenului, lacul de acumulare prezintă intrânduri sub formă de apendice în zonele de confluență ale cursurilor de apă ce constituiau afluenții râului Cerna înainte de amenajare, în prezent albia majoră a acestora fiind plină cu apă la nivelul lacului de acumulare. La piciorul Barajului s-a construit în anul 1983 o centrală cu o putere de 1,5 MW. Construirea lacului de acumulare de la Cinciș a dus la dezvoltarea turismului în zonă.

I.5. Clima

Comuna Teliucu Inferior, fiind situată în zona subcarpatică, în unghiul dintre Carpați și munții Poiana Ruscă, are un climat care se încadrează în climatul continental moderat, caracterizat prin 3 luni reci și umede și 9 luni temperate. Ultimii ani s-au caracterizat prin veri călduroase și ierni geroase, cu tendințe de schimbare a climei datorată încălzirii globale, schimbare care s-a remarcat mai ales prin temperaturi în general pozitive în timpul iernii, lipsa zăpezii și prin temperaturi foarte ridicate în timpul verii.

Dinspre nord-est suflă Crivățul, dinspre sud-est suflă Austrul, iar din munții Retezat vine Vântul mare care topește zăpezile (mâncătorul de zăpadă). Viteza maximă a vântului este de 10 m/s.

Temperatura aerului

Temperatura aerului este influențată de etajarea reliefului între lunca Mureșului și munții Retezat și Parâng. Media anuală de temperatură se situează în jurul valorii de 9,6 °C. În luna iulie temperatura medie este de 20-21 °C iar în luna ianuarie se înregistrează temperatura medie de -2°C, -3 °C. Extreme absolute s-au înregistrat în intervalul - 20 °C și - 25 °C în ianuarie și + 30 °C și + 39 °C în lunile iulie, august.

Începând cu cea de a doua decadă a lunii martie, temperatura medie anuală crește continuu atingând 16-18 °C în lunile iulie – august. Intervalul cu zile de iarnă (când temperatura scade sub 0 °C se desfășoară între noiembrie- martie. Înghețul apare de la începutul lunii noiembrie iar ultimul îngheț după 1 aprilie.

Precipitațiile

Alt element climatic deosebit de important, ponderea majoră revenindu-le precipitațiilor lichide, sub formă de ploi. Mersul anual al acestui parametru nu relevă abateri față de cel al întregii țări, cu două maxime de primăvară și toamnă și două minime de vară și iarnă. Cantitatea anuală de precipitații oscilează între 1000- 1200 mm anual. Cantitatea medie este cca. 800 mm anual, cu maxime în ultimii ani în lunile iunie, iulie când au căzut cantități foarte mari de precipitații sub formă de ploi torențiale (în graiul locului – “rupere de nori”) și cantități mari de grindină ce au dus la mari pagube culturilor agricole și septembrie.

Aproximativ 20-25 % din media anuală a precipitațiilor cad sub formă de zăpadă în perioada noiembrie- martie. Numărul anual al zilelor cu precipitații oscilează între 80- 100 zile din care cca 20 de zile sunt cu ninsoare. Durata medie a stratului de zăpadă este de aproximativ 3 luni. Grosimea stratului de zăpadă atinge valoarea de 30-40cm iar durata medie a stratului de zăpadă fiind de cca. 3 luni.

În ultimii ani se poate observa ca precipitațiile sub formă de ninsoare au scăzut făcând loc precipitațiilor sub formă de ploaie, chiar și în lunile ianuarie, februarie.

Nebulozitatea

Nebulozitatea este un factor important care influențează durata de strălucire a soarelui și numărul zilelor cu cer senin care sunt esențiale și pentru lucrările agricole cât și pentru dezvoltarea turismului din zonă.

Numărul mediu al zilelor cu cer înorat este sub 120, cele mai înorate zile înregistrându-se în lunile iulie și ianuarie.

Numărul zilelor cu cer senin este de peste 100 pe an iar durata de strălucire a soarelui este de cca. 2000 ore / an.

Primăvara, luna martie este frumoasă și senină iar aprilie este în general cu multe zile cu cer acoperit, iar luna mai este deosebit de frumoasă prin claritatea atmosferei.

Luna iunie este mai ploioasă, cu furtuni bruște de vară și cu cer în general acoperit iar în luna iulie vremea se îndreaptă de obicei în a doua jumătate a lunii și se menține frumoasă și senină toată luna august și uneori chiar toată luna septembrie.

În această perioadă de vreme frumoasă, cu multe zile senine sunt intervale mici de cca. 2-3 zile ploioase, cu cer acoperit. Toamna este cu zile frumoase, cu o mare claritate și vizibilitate cum nu se întâlnesc vara. Iarna, vremea este în general frumoasă cu cca. 10 zile cu cer acoperit.

I.6. Elemente de biogeografie (flora și fauna)

Variabilitatea condițiilor topo și microclimatice, determinate de frământările orografice, modificările antropice asupra covorului vegetal au determinat configurația vegetației și faunei comunei Teliucu Inferior.

Din punct de vedere fitogeografic comuna noastră aparține Regiunii central-europene, Provinciei est- carpatice, Subprovinciei Munților Poiana Ruscă, Districtul Hațegului. În această regiune existența asociațiilor vegetale confirmă variabilitatea vegetației, fapt care conferă unitate peisagistică localității noastre, ca de altfel a tuturor zonelor din Munții Poiana Ruscă.

Vegetația lemnoasă

- a) **Pădurile** reprezintă vegetația cu cea mai mare răspândire (în trecut nu prea îndepărtat), fiind și principala bogăție a solului, supuse unui regim de intensă exploatare , mai ales la începutul secolului XX, urmat de reducerea suprafeței împădurite. Din totalul suprafeței comunei de 3950 Ha , pădurile reprezintă cca. 1/ 3 , adică 1645 Ha . Stejarul predomină (60 %) , 15% conifere (brad, pin , molid) iar restul de 25 % este compus din : carpen, mesteacăn, salcâm, tei, plop, arin, arin, jugastru, ulm, corn, alun, fag, cer.
- b) **Tufărișele** au mai ales proveniență secundară și se întâlnesc preponderent la marginea pădurilor ori prin pajiști , sub formă de pâlcuri. Sporadic apar tufărișurile de păducel , măceș, aluni, meri și peri sălbatici, porumbari, hamei, edera.

În păduri întâlnim o diversitate de plante de pădure: podbal, nalbă, steregoaie, lupin, lumânărica, țintaura, ruta, mărăcinele, digitala, mărgăritarul, iarba mare, măsălarita, izma, creasta cocoșului, ghiocei, toporași, brândușe (în zonele mai umbrite), cimbrisor, etc.

Vegetația ierboasă

Pajiștile și fânețele ocupă suprafețe însemnate de cca. 1250 Ha din totalul suprafeței comunei , întinzându-se de-a lungul dealurilor .

Pe pajiști , crește o iarbă grasă, trifoi sălbatic, mazărel, păiuș, troscot, nalba pitică, volbura.

Prin fânașuri, în afară de iarbă cresc: cicoarea, mazăricea, păpădia, coada șoricelului, coada calului, feriga, frâsinelul, lupinul, fumărița, gălbenelele, aglicea, untișorul, măcrișul, pirul, lipicioasa, răculețul, remfulul, rostopasca, ruscuța, salcia, cilnicul, ștevia, tătăneasa, etc.

Pe lunci și văi se întâlnesc: podbalul, feriga, coada calului, papura și pipirigul (în locuri mai mlăștinoase), țelina sălbatică, popilnicul, trei frați pătați, brusturul, cresonul, dracila, gălbișoara, mutătoarea, izma broaștei, săpunelul, limba mielului, lumânărica, zârma, măsălarita, măturica, morcovul sălbatic, pirul, busuioaca, etc.

Din această varietate de plante observăm că foarte multe dintre ele au o mare însemnătate medicinală fiind întrebuințate din cele mai vechi timpuri ca plante tămăduitoare, cu o largă utilizare și în zilele noastre ca adjuvante în tratarea diferitelor afecțiuni.

Fauna

Pădurile destul de întinse ca :Pădurea Mare,Dosul, Bearcu,Bernard, Vărăticul, Valea Rece, Pădurea Oraşului, care îmbracă dealuri ca : Cerătu, Codrişorul, Vărăticul,Gligul,dealul Silvaşului, Cornul) adăpostesc o serie de animale ca : iepurele, vulpea , mistreţul şi căprioara (Tătăuş) , pisica sălbatică, viezuri, veveriţe, lupi,jderi, etc.

Pentru înmulţirea speciilor cu densitate mică, căprioare, mistreţi, jderi se creează condiţii speciale iar vânătoarea lor este permisă numai în sezoanele de vânătoare foarte bine şi riguros stabilite.

Dintre păsările caracteristice pădurilor amintim: cucul, ciocănitoarea, gaiţa, corbul, privighetoarea(mai ales în pâlcurile din jurul satelor),ciocârlia, fazanul,etc.

În lacul de acumulare de la Cinciş se găsesc peşti cum ar fi: clean, crap, roşioară, ştiucă,biban iar pe râul Cerna se întâlnesc mai rar, păstrăvi.

Lacul de la Cinciş reprezintă o mare atracţie în special pentru împătimitii pescuitului, aici organizându-se concursuri ,chiar şi campionate naţionale de pescuit. Pescarii trebuie să respecte perioadele din an când este deschis sezonul de pescuit pentru a permite speciilor de peşti existente să se înmulţească.

II. POTENŢIAL SOCIO- UMAN

II.1. Evoluţia numerică a populaţiei

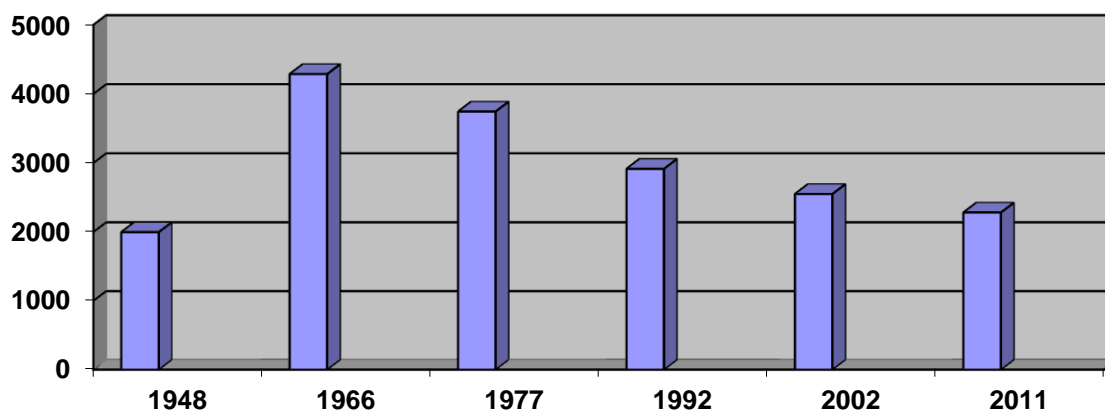
Analizând evoluţia demografică naturală a populaţiei începând cu anul 1948 şi până în anul 2011 (conform ultimului recensământ al populaţiei), vom observa că populaţia comunei Teliucu Inferior este în continuă creştere în perioada 1948- 1990, creştere explicată prin faptul că în această perioadă s-a dezvoltat foarte mult zona ca urmare a dezvoltării industriei miniere şi metalurgice dar începând cu acest an constatăm un proces lent dar ascendent de îmbătrânire a populaţiei şi de depopulare a satelor.La ultimul recensământ al populaţiei din anul 2011 se poate remarca o scădere drastică a populaţiei comparativ cu anul 1966 când a fost un vârf al populaţiei, fapt ce se datorează în primul rând fenomenului de migraţie spre alte zone din ţară şi spre

alte țări. Migrația, este în bună măsură, rezultatul disponibilizărilor masive din minerit ca urmare a procesului de închidere al minei din zonă care a atras după sine, ca într-un lanț, închiderea uzinei de preparare și o reducere masivă a personalului din industria metalurgică din Hunedoara iar după 2009 a efectelor crizei economico-financiare care a redus drastic potențialul firmelor mici și mijlocii (unele și-au încetat activitatea) care și-au desfășurat activitatea pe teritoriul comunei și care au fost nevoite să recurgă la reducerea personalului. La data realizării acestei prezentări, populația activă, în special tinerii absolvenți și persoanele de vârstă medie care nu au locuri de muncă au beneficiat de diverse cursuri gratuite de calificare/ recalificare / specializare finanțate în special prin fonduri externe nerambursabile cum ar fi POSDRU.

Principalul obiectiv atins prin aceste proiecte a fost de fapt cel care a schimbat mentalitatea oamenilor prin orientarea spre alte meserii decât cele tradiționale (minerit, siderurgie, etc) mai căutate pe piața muncii din țară și din străinătate și cele care dezvoltă spiritul antreprenorial.

Pentru bună regulă, redăm mai jos evoluția populației în perioada 1948- 2011:

Localitate	1948	1966	1977	1992	2002	2011
Teliucu Inferior	644	2713	2162	1628	1386	1256
Cinciș- Cerna	573	851	861	788	736	653
Izvoarele	532	352	318	167	134	110
T. Superior	249	372	404	334	308	264
TOTAL	1998	4288	3745	2917	2564	2283

Din tabelul și diagrama de mai sus se constată că populația anului 2011, an de referință când s-a efectuat ultimul recensământ al populației reprezintă 89 % din populația existentă la recensământul din anul 2002. Dacă facem comparație între anul 2011 și 2002 la numărul de gospodării vom identifica un număr total de 862 în anul 2002 și cu 8 gospodării mai mult în anul 2011 (870 gospodării).

După cum se poate observa , scăderea cea mai mare a populației in această perioadă este localizată în satul Teliucu Inferior ca urmare a migrației populației, în special tinerii spre alte țări care oferă locuri de muncă mai bune și mai bine plătite. În satul Izvoarele tendința este de scădere a populației, cauzele fiind nu numai izolarea în care trăiesc ori potențialul productiv redus al pământului, ci mai ales conștientizarea sentimentului de frustrare pe măsură ce intră în contact cu orașul, cu standardele lui de viață, iar satul unde locuiesc ramâne tot mai în urmă și izolare.Frustrarea este percepută cu atât mai puternic cu cât izolarea determinată de distanțe, lipsa drumurilor de acces adecvate, lipsa mijloacelor de transport, lipsa mijloacelor de informare, este la fel de mare ca în anul 2002.

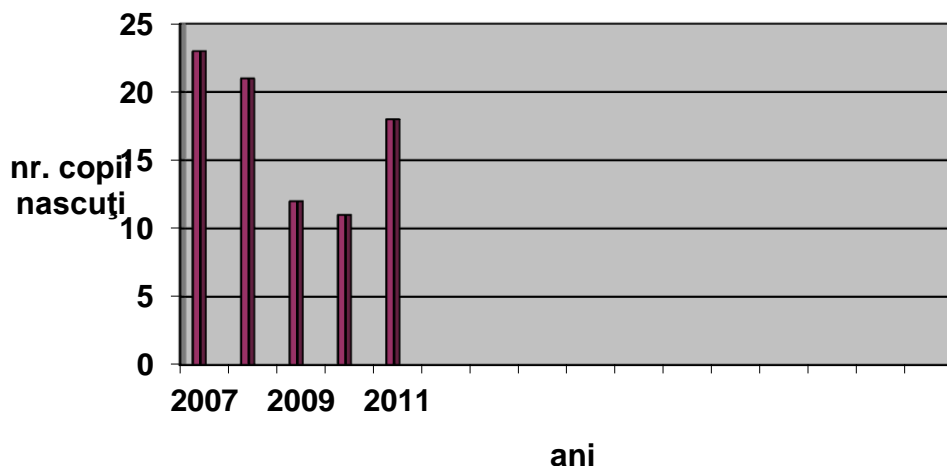
Depopularea între cele trei recensăminte 1992, 2002 și 2011 exprimată prin reducerea numerică a populației, impune măsuril de politică strategică regională și locală privitoare la atragerea investitorilor străini, crearea unor locuri de munca stabile, crearea unei infrastructuri propice dezvoltării de activități economice in zonă, relansarea activităților agricole și de creștere a animalelor prin sprijinirea micilor fermieri, valorificarea potențialului turistic, etc.

II.2 Mișcarea naturală a populației

a) Natalitatea

Un rol însemnat în ansamblul fenomenelor demografice care au determinat dinamica numărului locuitorilor comunei Teliucu Inferior l-a avut natalitatea al cărui nivel are în general tendințe de scădere dacă facem comparața numărului de copii născuți între anii 1990- 2005,una din cauze fiind condițiile socio- economice grele ca urmare a disponibilizărilor majore din sectoarele minerit,ca sector important și metalurgic, comuna fiind aproape monoindustrială.Studiind datele statistice referitoare la nr. de copii născuți în perioada menționată observăm că natalitatea a scăzut la jumătate în anul 2005 în comparație cu anul 1992 și cu aproape 1/3 față de anul 1990 așa cum rezultă din tabelul și graficul de mai jos:

An	2007	2008	2009	2010	2011
Nr. copii/ an	23	21	12	11	18

După cum observăm din diagrama de mai sus, rata natalității a scăzut de la un an la altul. Comparând rata natalității comunei Teliucu Inferior din anul 2000 (5,87 %o) și a județului Hunedoara din același an (9 %o) observăm că rata comunei este mai mică cu aproape jumătate decât cea pe județ ceea ce ne conduce la ideea că în mediul rural, în general, datorită condițiilor de viață precare, numărul total al membrilor din familie sunt în continuă scădere .

II.3. Situația demografică

Administrativ, comuna Teliucu Inferior se compune din patru sate mai mari : Teliucu Inferior, Cinciș-Cerna, Izvoarele, Teliucu Superior. De satul Teliucu Superior mai aparține și colonia Frontu II .

Satul Cinciș- Cerna este format, ca urmare a strămutării datorate construirii lacului de acumulare, din sate mai mici ca : Cinciș, Cerna, Valea Ploștii, Bălana, Moara Ungurului și Baia Craiului.

Structura populației pe grupe de vârstă, conform Direcției județene de statistică Hunedoara, la 2011, data ultimului recensământ, este următoarea :

Grupa de vârstă	0-14 ani	15-45 ani	46-59 ani	60 ani și peste	TOTAL
Nr. persoane	329	871	410	673	2283

Din tabelul de mai sus observăm ponderea destul de ridicată de persoane vârstnice (29,5 %) din totalul populației comunei , ceea ce ne duce la concluzia ,pe de o parte că speranța de viață a crescut și pe de altă parte că populația are tendințe de îmbătrânire . Acest fapt se datorează scăderii natalității și migrației populației tinere.

Numărul de persoane plecate temporar în străinătate(mai mult de 6 luni) este următorul :

An	2007	2008	2009	2010	2011
Nr. persoane	38	45	42	45	33

Număr pensionari este în continuă creștere, începând cu 2007 :

An	2007	2008	2009	2010	2011
Nr. pensionari	337	334	343	348	357

II.4 Ocuparea populației

Inevitabil, a fost necesară recalificarea persoanelor active pentru adaptarea la noile cerințe ale pieței muncii în meserii ca: confecționar încălțăminte , confecționar textile , vânzător, serigraf, fasonator mecanic, bucătar, ospătar,etc.

Salariați - total - numar mediu	230
Numar mediu salariați in agricultura	3
Numar mediu salariați in industrie - total	94
Numar mediu salariați in industria extractiva	0
Numar mediu salariați in industria prelucratoare	85

Nr mediu sal. in energie electrica si term,gaze si apa	9
Numar mediu salariatii in constructii	0
Numar mediu salariatii in comert	66
Nr.mediu sal in transp si posta	16
Nr.mediu sal in activ. financiare, bancare si de asig	4
Numar mediu salariatii in administratie publica	20
Numar mediu salariatii in invatamint	23
Nr.mediu sal. in sanatate si asistenta sociala	4

An	2007	2008	2009	2010	2011
Nr. șomeri	56	69	123	80	37

Din tabelul de mai sus putem observa ca în perioada analizată de noi, 2007- 2011, numărul de șomeri a scăzut considerabil, fapt datorat și creșterii potențialului persoanelor apte de muncă în a ocupa locuri de muncă altele decât cele tradiționale dar și ca un efect al creșterii nr. de pensionari.

III . E C O N O M I A L O C A L Ă

Datorită restructurării sectorului minier și a închiderii minei , principala activitate desfășurată în zona comunei noastre – minierul- a dispărut. După anul 1990 s-au dezvoltat o serie de noi activități bazate pe resursele naturale din zonă (frumusețile naturale ale zonei – în turism, valorificarea materialului lemnos- în atelierele de prelucrare a lemnului,etc) ,pe calificările forței de muncă rămase ca urmare a restructurării (atelierul mecanic, atelier metalurgic, etc).

**III.1. SITUATIA OBIECTIVELOR ECONOMICE DE PE RAZA
COMUNEI TELIUCU INFERIOR**

Nr. crt	OBIECTIVUL ECONOMIC	SEDIU SOCIAL	PUNCT DE LUCRU	ACTIVITATEA
1	NECHITA MAXIM- PFA	Cinciș-Cerna, aleea Fraga, nr.	Cinciș-Cerna, aleea Fraga, nr.3	Pardosire și placare a pereților
2	S.C. IMPEX WICOR S.R.L.	Hunedoara, Str. Zambilelor, Nr.2, Bl. 11, Ap. 18	Zona de Agreement Lac Cincis/ Casa Rosie, Str. Lacului	Bar+discoteca
3	S.C. PROD COM ANA GABRIELA S.R.L.	Hunedoara, Str. Rotarilor, Nr.54	Loc.Teliucu Inferior, Str. Principala,Bl. 21,Parter.	Bar si alte activitatii de servire a bauturilor
4	BĂLĂUCĂ MARIEA ȘI AUREL ÎF	COLONIA FRONTU II NR.54/3	COLONIA FRONTU II NR.54/3	vanzare prod. alimentare, bauturi si tutun.
5	S.C. MARBENCOM S.R.L.	TELIUCU INFERIOR, MOTEL CINCIS	Motel Cincis,	Hotel și alte facilități de cazare similare
6	S.C.TRUST SON INTERMEDIA S.R.L.	Hunedoara, str. Dacia, nr.8,bl.C1,ap.41	Teliucu Inferior ,Str. Minei, nr.42,	fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice.
7	S.C. PLOSCA TURIMEX S.R.L.	TELIUCU SUPERIOR, NR.93A	TELIUCU SUPERIOR, NR.93A	comerț cu amănuntul în magazine nespecializate cu vânzare predominantă de produse alimentare,băuturi și tutun
8	S.C. ELA EURO FRUIT S.R.L.	TELIUCU INFERIOR, STR. MINEI, NR.4	comuna Teliucu Inferior , Str.Viorele, bl.4, ap.4	vanzare predominanta de produse alimentare, bauturi si tutun;
9	S.C.ELA EURO FRUIT S.R.L.	TELIUCU INFERIOR, STR. MINEI, NR.4	Teliucu Inferior,str. Minei, nr.4	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate,cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun;
10	S.C. PUBLITUR S.R.L. – PENSIUNEA MAGIC	DEVA, STR. VASILE ALECSANDRI, NR.9	Cinciș-Cerna, str. Lacului, nr.51	Hotel și alte facilități de cazare similare
11	S.C. STANDARDNET S. R. L.	TELIUCU INFERIOR, STR. PRINCIPALA, NR.46,	Loc. Teliucu Inferior, str. Minei, nr. 1	activități de difuzare a programelor de televiziune (inclusiv asigurarea accesului la internet)
12	RUS DUMITRU PERSOANA FIZICA AUTORIZATA	CINCIS-CERNA, STR. CERNEI, NR.31	Sat Cincis-Cerna	Mic producător de băutură tradițională numită țuică
13	BALĂUCĂ MARIA ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	Teliucu Inferior,Colonia Frontu 2, Nr.54	Teliucu Inferior,Colonia Frontu 2, Nr.54	comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
14	S.C.PARTNERS TURISM 2006 S.R.L.	comuna Teliucu Inferior, sat Izvoarele	comuna Teliucu Inferior, sat Izvoarele	Hoteluri si alte facilitati de cazare similare
15	HERBAN DOREL	Teliucu Inferior, str.	Teliucu Inferior, str. Minei,	fabricarea de construcții metalice și părți

	IOAN INTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Minei, nr.7	nr.7	componente ale structurilor metalice.
16	S.C. TANI DANONA S.R.L.	Hunedoara,B-dul Traian, Nr.4,BI.T2,Ap.3	Teliucu Inferior ,str.Minei,nr.42	exploatare forestiera; prelucrarea bruta a lemnului si impregnarea lemnului;
17	S.C. MEYSTAR S.R.L.	Cinciș-Cerna, str. Schitului, nr.6	Cinciș-Cerna, str. Schitului, nr.6	Fabricarea altor elemente de dulgherie si tâmplărie
18	S.C. SILVERLIVE PROD S.R.L.	Teliucu Superior, nr.83	Teliucu Superior, nr.83	Exploatare forestieră
19	REGIA PUBLICĂ LOCALĂ OCOLUL SILVIC „ȚINUTUL PĂDURENILOR” R.A.	LOC. TELIUCU INFERIOR, STR. MINEI, NR.42	LOC. TELIUCU INFERIOR, STR. MINEI, NR.42	Silvicultură și alte activități forestiere
20	S.C.ARCELOR MITTAL HUNEDOARA S.A.	Hunedoara,DJ 687, nr.4,	Complex de Odihnă Cinciș, str. Lacului, jud. Hunedoara	Hoteluri și alte activități de cazare; Restaurante;Baruri și alte activități de servire a băuturilor;
21	NECȘA OLIVIA ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	Teliucu Superior, str. Principală, nr.80	Teliucu Superior, str. Principală, nr.80	comerț cu amănuntul în magazine nespecializate,cu vânzare predominantă de produse alimentare,băuturi și tutun;
22	BRAILA COSTEL P.F.A.	Teliucu Inferior, str. Principala, nr.25	Teliucu Inferior, str. Principala, nr.25	Lucrări de tâmplărie și dulgherie
23	C.A.R. UNIREA HD IFN	Hunedoara, str.A.lancu, nr.16, bl.2 parter	Teliucu Inferior ,str. Principala, nr.19	Alte activități de creditare
24	S.C. CRISMONA SERVCOM S.R.L.	Hunedoara,aleea Retezat, nr.4	Teliucu Inferior ,str. Principala, FN	Comerț cu amănuntul în magazine
25	S.C.CIPO PREST ACTIV S.R.L.	Teliucu Inferior, aleea Trandafirilor,nr.1	Teliucu Inferior, aleea Trandafirilor,în spatele cantinei noi	Tăierea și rindeluirea lemnului; Depozitari;
26	S.C. STANMONIC IMPEX S.R.L.	Hunedoara, str.30 Decembrie, nr.3, bloc CM3, ap. 85	sat Cinciș-Cerna, str. Principală, nr.18B	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun;
27	S.C. NICOLAS TRADING S.R.L.	Teliucu Inferior, str.Principală (COMPLEX COMERCIAL)	Teliucu Inferior, str.Principală	comerț cu amănuntul în magazine nespecializate,cu vânzare predominantă de produse alimentare,băuturi și tutun;
28	S.C. CLAUSCOR UTIL S.R.L.	Hunedoara, str. Eroilor,nr.5, bl.26, ap.64	sat Cinciș- Cerna, str. Cernei, nr.18B	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi si tutun
29	S.C. G.G.A. HAPPY WORLD S.R.L.	Cinciș- Cerna, str. Lacului, nr.2	sat Izvoarele	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
30	S.C. CLETOROM S.R.L.	Hunedoara,str. A. lancu, nr.18,bl.3,sc.A, ap.1	sat Cinciș-Cerna, str. Lacului	Hoteluri și alte facilități de cazare;

31	S.C. ONELOG S.R.L.	Hunedoara, str. Plopilor, nr.4	sat Teliucu Superior, nr.83	Intermedieri în comerțul cu material lemnos și materiale de construcții; Comerț cu ridicata a materialului lemnos și a materialelor de construcții și echipamente sanitare
32	S.C.TOUR EXPERT S.R.L.	Cinciș-Cerna, str. Lacului, nr.84	Cinciș-Cerna, str. Lacului, nr.84	Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată;
33	SILVĂȘAN SORIN GHEORGHE - ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cinciș-Cerna, aleea Fraga, nr.8	Cinciș-Cerna, aleea Fraga, nr.8	Lucrări de vopsire, zugrăveli și montări de geamuri;
34	S.C. TIMBER ONE S.R.L.	Hunedoara, str. Plopilor, nr.4	punctul de lucru situat în comuna Teliucu Inferior, sat Teliucu Superior, str. Principală, nr.83	Tăierea și rindeluirea lemnului
35	CHITIC C. DANIEL ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	Cinciș-Cerna, str. Principală, nr.6	Cinciș-Cerna, str. Principală, nr.6	Activități auxiliare pentru creșterea animalelor.
36	S.C. BEBETO PREST COM S.R.L.	sat Teliucu Superior, str. Principală, nr.21	sat Teliucu Superior, str. Principală, nr.21	Silvicultura și alte activități forestiere.
37	S.C. ALMA PRINT S.R.L.	Hunedoara, str. Pictor Grigorescu , nr7, ap.1	loc. Teliucu Inferior, str. Minei, nr.42	Activități ale agențiilor de publicitate
38	S.C. ROXIRALU S.R.L.	Hunedoara, str. Mureșului , nr6,Bl.C42, ap.55	Teliucu Superior, str. Principală, nr.32A	Depozitari; Alte activități de curățenie.
39	S.C. MIMIGA COM S.R.L.	sat Cinciș-Cerna, zona complex Casa Alba	sat Cinciș-Cerna, zona complex Casa Alba	Baruri si alte activitati de servire a bauturilor
40	S.C. AMBASADOR ALPEXIM SRL	Loc. Hunedoara, P-ta Florilor, nr. 6, bloc IMH, sc. A, et. 1, ap. 5	Loc. Teliucu Inferior, str. Principala	Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun
41	CABINET MEDICAL INDIVIDUAL DR. BRĂNESCU SMĂRĂNDITA PFA	Teliucu Inferior, str. Minei, nr. 42	Teliucu Inferior, str. Minei, nr. 42	Medicină de familie/ medicină de întreprindere
42	CABINET MEDICAL VETERINAR	Mun. Hunedoara, str. Voicu Cneazu, nr. 6	Loc. Cincis Cerna, str. Principala	Medicina veterinara
43	C.M.I. Dr. Pus Florentina PFA	Loc. Teliucu Inferior, str. Principala, Dispensar Medical Uman	Loc. Teliucu Inferior, str. Principala, Dispensar Medical Uman	Medicină de familie/ medicină de întreprindere
44	SC FARMACEUTICA REMEDIA SA -Punct de lucru Farmacia Teliucu Inferior	Loc. Deva, str. Dorobantilor, nr. 43	Loc. Teliucu Inferior, str. Principala	Produse farmaceutice

În comuna Teliucu Inferior funcționează, încă din 2007 Centrul de afaceri Teliuc, construit cu finanțare de la Banca Mondială și ARDDZI prin Proiectul de Închidere a Minelor și Regenerare socio- economică.

Centrul de afaceri funcționează ca un Incubator de Afaceri și oferă:

- spații de producție și birouri, având între 37-87 m, fiecare ;
- utilități specifice afacerilor ;
- sală de conferințe, spații de parcare ;
- alimentare independentă, contorizată separat pentru energia electrică;
- acces direct la telefonie fixă și internet, sistem de pază monitorizat;
- apă curentă, canalizare;
- acces neîngrădit la pachetele de servicii oferite de Centru: tarife subvenționate pentru chirie, tarife minime pentru utilități, spații păzite și asigurate, consultanță pentru dezvoltarea afacerii, cursuri de instruire și internet-gratuit;
- asistență gratuită pentru planificarea dezvoltării afacerii ,

Toate acestea, sunt oferite tocmai pentru a sprijini dezvoltarea inițiativelor private, creând astfel noi locuri de muncă. Centrul de afaceri este susținut de comuna Teliucu Inferior care depune eforturi bugetare destul de mari pentru continuarea asigurarea condițiilor de funcționare a acestuia. În prezent își desfășoară activitățile următoarele firme/ nr. angajați:

13 firme- 21 persoane

- 1- Tâmplărie PVC-2 spații de producție, 1birou, 1 laborator cercetare energie verde
 - 2- Cabinet medical privat
 - 3- 2 spații pentru practica cursantilor din construcții
 - 4- 1 spațiu pentru depozitare materiale situații de urgență comună
 - 5- 3 spații Poliția locală
 - 6- 1 spațiu decorațiuni ptr. evenimente
 - 7- 1 spațiu atelier pictura
 - 8- 2 spații pentru practică cursanți croitorie
 - 9- 2 spații asociația umanitară Dar ceresc
 - 10- 2 spații ptr.birou si laborator prospecțiuni miniere
 - 11- Spații birouri Ocol silvic Ținutul pădurenilor
 - 12- 1 spațiu birou dirigenție de șantier ecologizare iazuri
- 1 spațiu pentru sala de curs ce se va dota printr-un proiect depus pentru finanțare prin POSDRU

III.3.Agricultura și creșterea animalelor

În satele din comuna Teliucu Inferior se practică, în general activități agricole și de creștere a animalelor de mică anvergură, fiecare familie încercând să-și cultive pământul pe care-l deține, pe parcele mai mici de 1 Ha și , cu mici excepții, cu dotări minime în ce privește utilajele de prelucrare a terenurilor agricole.

În prezent, principalele culturi sunt: porumb,grâu,orz, ovăz , cartofi,legume și zarzavaturi .

Suprafata cultivata cu griu si secara - ha	24
Productia totala de griu si secara - tone	40
Suprafata cultivata cu porumb boabe - ha	50
Productia totala la porumb boabe - tone	100
Suprafata cultivata cu cartofi - ha	27
Productia totala de cartofi - tone	395
Suprafata cultivata cu legume - ha	46
Productia totala la legume - tone	517
Productia de struguri - total - tone	120
Productia de fructe - total - tone	260

Aceeași situație se regăsește și în domeniul creșterii animalelor, în nr. mic pe fiecare gospodărie, nefiind încă o ocupație foarte rentabilă și deci nu prea atractivă, în special pentru tineri.

Redăm mai jos, efectivele de animale și producția animală, la ultimul recensământ agricol din 2010-2011:

Bovine - total - la sfirsitul anului - capete	175
Bovine in gospodariile populatiei - la sfirsitul anului	175
Porcine - total - la sfirsitul anului - capete	35
Porcine in gospodariile populatiei - la sfirsitul anului	35
Ovine - total-la sfirsitul anului-capete	1455
Ovine in gospodariile populatiei - capete- la sfirsitul anului	1455
Pasari - total - la sfirsitul anului - capete	8865
Pasari in gospodariile populatiei - la sfirsitul anului	8865
Productia de carne (sacrificari) - total - tone gr.vie	63.5
Productia de lapte de vaca si bivolita - total hl.fizic	5150
Productia de lina - kg. fizic	3300
Productia de oua - mii buc.	600

Din păcate, producătorii de pe raza comunei noastre practică încă agricultura de subzistență și sunt destul de reticenți la asocierea în vederea accesării de finanțări din fonduri europene. De aceea, asociația "Fermierul montan Cerna Teliuc" nu prea își atinge scopul pentru care a fost înființată. Câțiva membrii- 3, sunt activi și practică o agricultură modernă, cu rezultate foarte bune.

Concluzia celor prezentate mai sus este că dezvoltarea agriculturii în zona noastră este condiționată de schimbarea mentalității micilor producători în sensul de a utiliza instrumentele necesare (cursuri de perfecționare, sprijin instituțional, sprijin privat, etc) accesării fondurilor europene pentru zonele rurale.

III.4. Turismul

Zonă cu o deosebită frumusețe și bogăție naturală, loc de trecere spre ținutul pădurenilor cu care se învecinează, comuna Teliucu Inferior reprezintă un punct de atracție pentru numeroși turiști. Lacul de acumulare de la Cinciș oferă turiștilor români și străini o gamă largă de posibilități de recreere și de odihnă: înot, schi nautic, concursuri de popice, întreceri sportive, pescuit, drumeții, etc. Aici s-au construit Motelul de la Cinciș, Complexul Mittal Steel și alte spații de cazare care dispun de un nr. total de 140 locuri de cazare .

În vecinătatea lacului Cinciș, comuna dispune de un teren de cca. 8 ha pe care ne propunem să realizăm un complex sportiv și turistic cu posibilități de practicare a activităților sportive atât în sezonul cald cât și în sezonul rece.

Toate satele din comună, prin așezarea lor în zonele de deal sau vale, prin ospitalitatea oamenilor, oferă multe oportunități de dezvoltare a turismului, chiar și a agroturismului.

Pentru dezvoltarea turismului în zona noastră este necesar ca potenții beneficiari să aibă încredere să acceseze finanțările din fondurile europene destinate zonelor rurale care oferă sprijin financiar pentru construirea de pensiuni sau agropensiuni. Un instrument important pentru realizarea acestor investiții îl are Asociația Ținutul pădurenilor- Țara Hațegului- Gal care are membrii publici- 25 de comune și privați și care oferă sprijin financiar și logistic pentru dezvoltarea economică a acestor zone din țară- Ținutul pădurenilor și Țara Hațegului, zone cu potențial material și spiritual deosebit.

Privind mai atent în jurul nostru am observat un nou reper ce promite să devină, (cu sprijinul investitorilor publici sau privați), unul din cele mai atractive obiective turistice ale comunei noastre, și anume lacul format pe terenul din incinta fostei Întreprinderi Miniere Teliuc. Această zonă se poate amenaja pentru dezvoltarea de activități diverse de agrement.

III.5. Serviciile

Locuitorii comunei noastre beneficiază de următoarele servicii :

- Alimentare cu apă și canalizare administrat de Apaprod Hunedoara
- Gestionarea deșeurilor menajere – Proserv Hunedoara
- Poștă , cu spații de lucru în satul Teliucu Inferior și Cinciș- Cerna ;
- Telefonie fixă - 723 abonați
- Internet prin rețele fixe și mobile
- Telefonie mobilă cu mai multe variante de opțiuni
- Abonamente la radio- 820
- Abonamente la televiziune- 930

În prezent comuna noastră este membră a ADI Aqua Prest(apă) și ADI Sistem integrat de gestionarea deșeurilor.

În majoritatea satelor din comună s-au construit parcuri și locuri de joacă pentru copii finanțate prin ARDDZI - Banca Mondială și de la bugetul local.

IV. EDUCAȚIA ȘI CULTURA

IV.1. Educația

În comuna Teliucu Inferior funcționează 2 școli: o școală generală ,clasele I- VIII în satul Teliucu Inferior o școală primară ,clasele I- IV în satul Cinciș- Cerna și 2 grădinițe cu program normal de funcționare la Teliucu Inferior și Cinciș- Cerna.La data efectuării acestei prezentări, situația nr. de elevi, cadre didactice precum și a infrastructurii educaționale este următoarea:

Unitati de invatamint - total	2
Gradinite de copii	1
Scoli din invatamintul primar si gimnazial	1
Copii inscrisi in gradinite	65
Elevi inscrisi - total	169
Elevi inscrisi in invatamint primar si gimnazial	169
Elevi inscrisi in invatamint primar	87
Elevi inscrisi in invatamint gimnazial	82
Personal didactic - total	23
Personal didactic in invatamint prescolar	3
Personal didactic in invat. primar si gimnazial	20
Personal didactic in invatamint primar	6
Personal didactic in invatamint gimnazial	14
Sali de clasa si cabinete scolare	8
Laboratoare scolare	2

Școala gimnazială Teliucu Inferior și Școala primară Cinciș- Cerna au fost reabilite și modernizate, sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă curentă, la canalizare.Totodată, au sistem propriu de încălzire centrală. În Teliucu Inferior se va construi o grădiniță modernă, echipată și dotată în conformitate cu standardele europene, investiție finanțată prin FEADR- Măsura 322, iar lucrările vor începe în 2014.

Dotarea cu echipamente IT : laboratorul de informatică de la Școala generală Teliucu Inferior precum și Școala primară primară Cinciș- Cerna sunt dotate cu calculatoare echipate cu programe moderne de predare- învățare, cu echipamente moderne de birotică și comunicare cum ar fi: imprimante, scanere, xerox, fax și sunt conectate la internet.

Școala gimnazială Teliucu Inferior dispune de un teren de sport modern construit în anul 2011 din fonduri guvernamentale și de la bugetul local iar Școala primară Cinciș- Cerna are teren de sport și joacă pentru cei mici construit prin proiect finanțat din fondurile destinate zonelor miniere.

IV.2. CULTURA

Putem spune că aceste ținuturi, fac parte dintr-o regiune unde tradiția locală strămoșească are un cuvânt greu de spus, în ciuda unor influențe urbane. Cu toate că unele obiceiuri mai vechi au mai scăzut din intensitate, bătrânii satelor încă le reamintesc celor mai tineri pentru ca acestea să nu se piardă definitiv. Ca vechi obiceiuri și tradiții existente pe meleagurile noastre putem aminti:

- **Sântoaderu'** nu este o sărbătoare religioasă, adică acesta nu este un sfânt din calendar ci este o ființă mitologică, strâns legată de coptul colacilor, însoțirea fetelor , înfrățirea băieților. Acest ritual se ține în sâmbăta din prima săptămână din postul Paștelui când fetele se însoțeau cu brăduleți (colaci împlețiți din aluat și copti în cuptoarele de pâine)și cu vin , în timp ce cântau :

” Soț cu mine,
Soț cu tine,
Soț cu Dumnezeu să fie.”

La băieți, înfrățirea se rezuma la schimbul brăduleților. Cei care făceau schimbul se numeau fărtați. Fetele care coseau , torceau sau țeseau în marțea lui Sântoader erau pedepsite de caii lu' Sântoader.

Aceștia erau acele ființe mitice ale satului, jumătate om și jumătate cal care băteau la ușă și care le omorau pe fete, mai ales dacă răspundeau la chemarea lor.

- **Zilele babei** – în perioada 1- 9 martie, femeile , în special țin zilele babei, când fiecare își alege câte o zi .Dacă ziua este friguroasă și ploioasă se spune că-i va merge rău tot anul iar dacă ziua-i frumoasă îi va merge bine tot anul. Acest vechi obicei este legat de legenda babei Dochia , cea care se spune că influența vremea la începutul primăverii în funcție de cum își scutura cojoacele.
- **Blagoveștenia** – este o sărbătoare veche cu data fixă (25 martie) păstrând denumirea slavonă a Bunei Vestiri. Obiceiul legat de această sărbătoare este Bălbătaia, adică focul și fumul rezultat în urma arderii resturilor adunate din grădină și din curte după ce se face curățenia de primăvară. Copiii săreau peste grămezile fumegânde pentru a fi feriți de șerpi pe timpul verii.
- **Armindenu'** este o sărbătoare precreștină a primăverii care ține în ziua de 1 mai. Simbolul acestei sărbători este un mesteacăn care se pune la toate porțile satului, care arată că primăvara s-a așezat definitiv.

- **Nedeia** era o sărbătoare a întregii familii și a întregului sat și totodată una dintre cele mai importante modalități de sărbătorire a unui neam, dar și acelor care s-au născut într-o singură ramură etno- folclorică. Nedeile se țineau pe rând în fiecare sat și seara culminau cu tradiționalul ” joc” din centrul satului, un loc împrejmuit cu mestecenii aduși de feciorii satului unde se dansa pe muzica populară a unei formații.

Mai erau obiceiuri legate de prima zi când se mânca porumb fiert – ziua **Prăbojeniei**- 6 august, ” **Balul strugurilor**” , ” **jocurile ”de la Crăciun , Anu’ Nou, Sântion, ”mersu’cu colinda**”, etc.

În 3 din satele din comună s-au construit spații pentru desfășurarea activităților cultural - recreative finanțate prin ARDDZI - Banca Mondială și de la bugetul local și sunt prevăzute lucrări de reabilitare, modernizare și dotare a celor 3 cămine culturale cu finanțare prin FEADR- Măsura 322, lucrări ce vor fi demarate în 2014.

Activitățile culturale mai importante organizate de reprezentanții primăriei și a consiliului local împreună cu școlile și bisericile sunt următoarele:

- ” Flori pe cunună de spini ”- festival de poezie și cântec religios, organizat la biserica din Cinciș- Cerna, în prima duminică după Paște.
- ” Flori de cireș”- festival de obiceiuri și datini de primăvară-vară organizat la Căminul cultural Teliucu Inferior, în luna mai.
- ” Carnavalul măștilor ” concursuri de măști, desene pe asfalt, organizate de școli împreună cu primăria, în ziua de 1 iunie.
- ”Zilele localității Teliucu Inferior”, competiții sportive, spectacole folclorice, etc organizate de Primăria Teliucu Inferior și Consiliul local în preajma mării sărbători din 15 august- Adormirea Maicii Domnului..
- ” Șezătoare la Izvoare” , seară de povestiri, povești , snoave cu bătrânii satului, organizat în luna noiembrie în satul Izvoarele.

Mai putem aminti: șezătoarea literară ”Mihai Eminescu”, ”Dragobete”, ”8 Martie” - concursuri de poezii, declarații de dragoste, expoziții de felicitări, spectacole muzicale, etc

V. SĂNĂTATEA

În comuna Teliucu Inferior funcționează 2 cabinete medicale: la Teliucu Inferior și la Cinciș- Cerna , un punct de lucru la Teliucu Inferior și o singură farmacie la Teliucu Inferior cu program de lucru de 3 ori pe săptămână.În celelalte localități nu este asigurată asistența medicală a unui medic de familie cu cabinet funcțional în locația respectivă, oamenii deplasându-se în localitățile apropiate.Dotarea celor 2 cabinete se rezumă la trusa medicală a medicului de familie, iar pentru alte investigații medicale bolnavii trebuie să se deplaseze la Hunedoara.Nu există cabinet stomatologic iar la Școala generală din Teliucu Inferior nu este medic școlar.

În perspectiva imediată și pe termen lung este imperios necesară includerea unor măsuri și programe de îmbunătățire a serviciilor medicale pentru reducerea diferențelor între mediul rural și mediul urban.

ANALIZA DE SITUAȚIE (ANALIZA SWOT)

În cele ce urmează ne propunem să analizăm situația localității în anul 2013, din perspectiva potențialului investitor care dorește să investească în economia locală a comunei Teliucu Inferior, economie care a avut foarte mult de suferit ca urmare a închiderii minei din localitate, a restructurărilor din siderurgie și alte domenii, proces care a avut ca rezultate pierderea locurilor de muncă pentru o mare parte din locuitorii comunei și scăderea considerabilă a resurselor financiare a acestora și a bugetului local.

În acest sens, se impune analizarea cât mai obiectivă a situației locale și identificarea direcțiilor strategice necesare pentru revigorarea zonei, din toate punctele de vedere, pentru a deveni atractivă pentru investitori în diferite domenii.

Atragerea investitorilor va genera ocupare profesională, venituri crescute ale locuitorilor, o mai eficientă utilizare a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare/ extindere a infrastructurii fizice și sociale, de protecție a mediului, de dezvoltare turistică, pentru promovarea zonei, etc.

Așadar, pentru a fi cât mai eficienți, este necesar să analizăm punctele tari, slabe, oportunitățile și amenințările care determină spațiul geografic și socio-uman al comunei Teliucu Inferior, defalcate pe capitolele de mai jos:

1. AȘEZAREA GEOGRAFICĂ ȘI MEDIUL NATURAL

INTERN	<p><u>Puncte tari</u></p> <p>Relief variat, incluzând pe teritoriul său toate formele, de la luncă, la deal ca o poartă de intrare spre munții Poiana Ruscă, care beneficiază de zone diverse și mai sălbatice, cu peisaje foarte frumoase, propice pentru dezvoltarea turismului;</p> <p>Potențial important de dezvoltare a turismului, prin prezența pe teritoriul comunei a lacului de acumulare de la Cinciș - Cerna;</p> <p>Așezare în imediata apropiere a Munților Poiana Ruscă a Ținutului Pădurenilor, cu posibilități de dezvoltare a turismului montan.</p> <p>Climă continentală moderată;</p> <p>Rezervă de teren pentru amenajări ulterioare, situat în zona lacului Cinciș ;</p> <p>Preluarea în proprietatea comunei a fostei cariere Teliuc;</p> <p>Existența unei suprafețe de 8 ha de teren pe platforma fostei mine Teliuc;</p> <p>Vegetație forestieră abundentă, implicând deasemenea resurse substanțiale accesorii păduri(floră, faună,etc)</p> <p>Existența asociațiilor de proprietari de păduri-composesorate</p> <p>Resurse naturale: rețea hidrografică bogată, materiale de construcții (lemn,);</p> <p>Prezența în apropiere a unor poli de atracție urbană și turistică- Hunedoara, Deva cu impact pozitiv asupra schimburilor comunității locale cu exteriorul(mărfuri, educație, locuri de muncă, turism,etc);</p> <p>Grad de poluare scăzut,ca urmare a reducerii activității industriale(minerit, metalurgie);</p> <p>Comuna este străbătută de DJ 687 D care face legătura și cu alte comune din Ținutul Pădurenilor și care ca urmare a modernizării facilitează accesul turiștilor în zonă;</p> <p>Modernizarea DC 105 spre Izvoarele , unul din satele cele mai pitorești ale comunei;</p>	<p><u>Puncte slabe</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Inexistența unor forme sinergice de promovare a zonei;- Nerezolvarea problemelor de proprietate a pădurilor, în special cele din proprietatea unor composesorate, cu efecte în modul de gestionare a acestora;- Neimplicarea proprietarilor de păduri în regenerarea fondului forestier;
---------------	--	--

EXTERN	<p><u>Oportunități</u></p> <p>Programe județene, regionale și naționale destinate mediului rural;</p> <p>Încadrarea ariei geografice a comunei în aria de eligibilitate a programelor de finanțare din fonduri europene;</p> <p>Deschiderea autorităților locale și a instituțiilor publice din zonă la relații de parteneriat;</p> <p>Retrocedarea terenurilor agricole și forestiere către foștii proprietari, proces care a relansat piața funciară din zonă;</p> <p>Constituirea Asociației Microregiunea Țara Hategului-Tinutul Padurenilor GAL- 25 de comune- care are ca scop elaborarea și punerea în aplicare a unei strategii integrate de dezvoltare locală, promovarea parteneriatelor de tip public-privat și interconectarea parteneriatelor locale, a cooperării între GAL-uri la nivel regional, național și european în vederea unei dezvoltări durabile și a îmbunătățirii guvernantei locale prin implicarea și participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare locală.</p>	<p><u>Amenințări</u></p> <p>Extinderea fenomenului de eroziune a solului cu consecințe grave pe termen lung(alunecări de teren);</p> <p>Zone cu pericol de inundații cu impact negativ asupra cadrului natural al comunei;</p> <p>Extinderea perioadelor fără precipitații, scăderea rezervei de apă din sol cu efecte negative pentru activitățile agricole și nu numai;</p>
---------------	---	--

2. INFRASTRUCTURA

INTERN	<p><u>Puncte tari</u></p> <p>Sisteme de distribuție a energiei electrice acoperind toate așezările comunei; Rețea de alimentare cu apă potabilă care acoperă 3/4 din satele comunei; Modernizarea echipamentelor de telecomunicații și extinderea telefoniei fixe și mobile și conectarea la internet; Majoritatea școlilor dispun de toate utilitățile necesare și de mobilier adecvat; Existența rețelei de televiziune prin cablu; Extinderea rețelei de alimentare cu gaze naturale în localitatea Teliucu Inferior; Realizarea în proporție de 95% a rețelei de canalizare menajeră la 3 din satele comunei; Starea drumurilor care fac legătura cu zona turistică și cu Hunedoara, relativ bună; Iluminat stradal adecvat; Realizarea unor parcuri și locuri de joacă în majoritatea satelor din comună; Existența la Primăria comunei a unor echipamente care asigură servicii mai bune pentru cetățeni; Conectarea la internet a Primăriei din comună; Existența unor servicii specializate de gestionare a deșeurilor menajere; Preluarea de către un operator specializat a rețelei de apă și canalizare; Reabilitarea canalizării pluviale în satul Cinciș-Cerna; Reabilitarea unor blocuri de locuințe din cartierul Vioarele; Reabilitarea unor spații din cămine culturale și foste școli și transformarea lor în spații cultural-artistice și de agrement; Existența Centrului de Afaceri care asigură spații de închiriat și toate utilitățile necesare; Existența unui stadion pentru desfășurarea de competiții sportive; Realizarea unui teren sportiv profesional în curtea Școlii generale Teliucu Inferior;</p>	<p><u>Puncte slabe</u></p> <p>Starea tehnică necorespunzătoare a drumurilor interne; Starea necorespunzătoare a drumurilor externe și de acces la proprietățile din extravilan; Lipsă rețea de alimentare cu apă potabilă și canalizare într-unul din satele comună; Lipsa rețelei de alimentare cu apă și canalizare în zona de agrement Lac Cinciș Rețea de canalizare pluvială reabilitată parțial; Acces limitat la gaze naturale; Starea necorespunzătoare a unor blocuri de locuințe din comună;</p>
---------------	--	---

EXTERN	<p><u>Oportunități</u> Programe județene, regionale și naționale destinate zonei rurale; Programe guvernamentale pentru sprijinirea dezvoltării infrastructurii rurale; Implementarea proiectului :„Alimentare cu apă și canalizare Teliucu Superior, canalizare str. Zorilor,Teliucu Inferior și achiziționarea unei autovidanjeze, grădinița cu program normal Teliucu Inferior, realizare străzi în satele Teliucu Inferior și Cinciș- Cerna, reabilitarea și modernizarea căminelor culturale din satele: Teliucu Inferior, Cinciș-Cerna, Izvoarele, reabilitarea și modernizarea parcului din satul Cinciș-Cerna”; Aderarea comunei la Asociația de dezvoltare intercomunitară Aqua Prest; Valorificarea resurselor de materiale de construcții din comună pentru reducerea costurilor de infrastructură; Crearea unei infrastructuri de acces în zonele forestiere(deschiderea de noi drumuri forestiere, destinate noilor exploatări); Conștientizarea cetățenilor pentru a participa cu contribuții în natură și bani pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii;</p>	<p><u>Amenințări</u> Interesul relativ scăzut al investitorilor pentru dezvoltarea unor activități economice în zonă; Întârzierea trecerii în proprietatea comunei a Centrului de Afaceri și lipsa resurselor bugetului local pot cauza închiderea acestuia; Neutilizarea de către comună a resurselor financiare disponibile prin programe ale Uniunii Europene și alți donatori;</p>
--------	--	--

3.ECONOMIA

INTERN	<p><u>Puncte tari</u> Vechi tradiții în cultivarea pământului; Tradiții locale în creșterea animalelor, în special a bovinelor și ovinelor; Existența unei asociații de crescători de animale, organism de inspirație europeană; Resurse naturale locale diverse și bine reprezentate, permițând crearea de întreprinderi locale bazate pe creșterea valorii adăugate; Existența unui teren pentru construirea unui parc industrial ; Existența unei comunități de afaceri locale, reprezentată prin societăți comerciale și persoane fizice autorizate cu activitate în zonă; Existența Centrului de Afaceri ca sprijin pentru întreprinzători în deschiderea de noi afaceri în zonă și oferirea de spații de închiriat la prețuri mici; Existența unui Plan strategic de dezvoltare socio- economică a comunei pentru perioada 2007- 2013 și interesul comunității locale pentru elaborarea acestuia pentru perioada 2014- 2020;</p>	<p><u>Puncte slabe</u> Resurse financiare la nivel local insuficiente pentru sprijinirea/ promovarea unor investiții; Infrastructura necorespunzătoare; Echipamente și tehnologii învechite (în special în agricultură); Parcelarea terenului – productivitate scăzută (suprafețele agricole nu pot fi lucrate mecanizat); Slabă accesare a fondurilor europene destinate zonelor rurale de către persoanele fizice și juridice din comună; Nefuncționarea asociației de crescători în spiritul obiectivelor propuse; Lipsa unor asociații sau ONG-uri cu potențial în atragerea de fonduri extrabugetare;</p>
EXTERN	<p><u>Oportunități</u> Punerea în valoare a bogatului patrimoniu cultural și istoric al comunei; Disponibilitatea de a încheia relații de parteneriat a autorităților locale, cu investitori locali sau străini; Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene;</p>	<p><u>Amenințări</u> Reacția redusă a mediului local la schimbările și provocările zilelor noastre, conducând la scăderea competitivității teritoriului comunei, în favoarea altor teritorii, considerate mai importante de către turiști și investitorii în turism;</p>

4. POPULAȚIA ȘI RESURSELE UMANE		
INTERN	<p><u>Puncte tari</u> Nivel relativ ridicat al gradului de calificare în anumite domenii, strâns legate de tradițiile locale(cultivarea pământului, creșterea animalelor, prelucrarea lemnului, minerit, metalurgie); Existența unor specialiști în domenii variate de activitate; Apropierea de localități urbane, cu rol important în satisfacerea nevoilor de asistență medicală și socială, educație, culturale; Grad relativ redus de inadaptare socială a locuitorilor comunei; Scăderea ratei șomajului; Rata infracționalității redusă; Încadrarea comunei în anumite prevederi legale de sprijin acordate locuitorilor din zonele miniere; Cadre didactice cu pregătire înaltă; Interesul și disponibilitatea persoanelor fără loc de muncă pentru recalificare și perfecționare; Ospitalitate recunoscută a locuitorilor;</p>	<p><u>Puncte slabe</u> Îmbătrânirea populației(spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centre urbane și străinătate); Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbările și provocările din prezent ,în general și, mai ales la fenomenul mobilității și reconversiei profesionale; Migrarea persoanelor tinere cu pregătire mai înaltă spre oraș și chiar străinătate; Închiderea/ restrângerea activităților școlilor din satele aparținătoare, cu impact asupra scăderii gradului de educație școlară și a migrării elevilor spre școlile din oraș; Nivelul relativ redus al pregătirii școlare și respectiv profesionale a majorității locuitorilor comunei; Capacitatea financiară relativ redusă a locuitorilor comunei;</p>
EXTERN	<p><u>Oportunități</u> Existența de exemple de succes ale unor localnici cu inițiativă; Potențial important al forței de muncă locale; Posibilitatea accesării unor programe de finanțare guvernamentale pentru reconversie profesională și crearea de noi locuri de muncă pentru persoanele fără loc de muncă(ex.: POSDRU) Implicarea autorităților locale în problemele comunității, deschiderea la parteneriate;</p>	<p><u>Amenințări</u> Scăderea gradului de instrucție școlară a populației tinere; Scăderea numărului de persoane calificate, prin retragerea acestora din viața activă; Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului; Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți; Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieții muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă;</p>

5. TURISM

INTERN	<p><u>Puncte tari</u></p> <p>Peisaje deosebit de frumoase care cuprind și zone mai puțin cunoscute, mai sălbatice, care pot fi puncte de atracție pentru turiștii dornici de petrecerea timpului liber în medii naturale “mai puțin călcate de piciorul omului “(Izvoarele, Tătăuș, etc);</p> <p>Existența pe teritoriul comunei a lacului de acumulare Cinciș, ca punct de atracție pentru turiști, pentru organizarea de competiții de pescuit sportiv;</p> <p>Așezarea comunei ca poartă de intrare în “ ținutul pădurenilor”</p> <p>Existența unor terenuri publice și private pentru amenajări ulterioare;</p> <p>Existența unor terenuri situate în locuri care pot fi amenajate cu scopul practicării unor sporturi actuale (parapanta, etc);</p> <p>Vegetație forestieră abundentă și variată, cu faună relativ diversificată, propice amenajării unor terenuri de vânătoare;</p> <p>Organizarea anuală a zilelor comunei (luna august), a festivalului de poezie și cântec religios “ Flori pe cunună de spini”, a festivalului “ Flori de cireș” (luna mai) , festivalului interjudețean “ Floare mândră de Cinciș” (luna octombrie);</p> <p>Patrimoniu cultural tradițional (obiceiuri folclorice organizate de școli și culese din comunitate, formații de dansuri populare, obiceiuri legate de nunți , de sărbătorile de iarnă, etc;</p> <p>Schimburi intercultural- educaționale între școlile din comună și școlile din comunele învecinate;</p> <p>Schimburi interculturale- educaționale între echipe de misionari din SUA, Germania, Suedia, Franța ca urmare a sponsorizării unor activități educaționale, cultural- sportive desfășurate în tabăra de la Izvoarele organizată de Asociația umanitară Maranata;</p> <p>Implicarea bisericilor ortodoxe , penticostale și baptiste în desfășurarea de activități cultural-educative cu participanți din țară și străinătate, cu rezultate importante în promovarea zonei;</p> <p>Desfășurarea unor competiții sportive intercomunale pe terenul de sport modernizat al Școlii generale și pe stadionul comunal;</p> <p>Existența site-ului comunei pentru informarea celor interesați de zonă.</p>	<p><u>Puncte slabe</u></p> <p>Infrastructura de utilități din zona turistică, insuficientă (lipsă alimentare cu apă, canalizare, etc) ;</p> <p>Resurse financiare insuficiente, în special pentru investițiile autohtone ;</p> <p>Investiții străine în zonă, aproape inexistente;</p> <p>Slaba punere în valoare a frumuseților naturale și a tradițiilor locale;</p> <p>Lipsa totală a agroturismului;</p> <p>Nivel scăzut de preocupare a cetățenilor și autorităților pentru conservarea mediului;</p> <p>Inexistența unor forme concrete de promovare a comunei pentru creșterea numărului de turiști pe teritoriul acesteia;</p>
---------------	--	---

EXTERN	<p><u>Oportunități</u> Constituirea Asociației Microregiunea Țara Hategului-Tinutul Padurenilor GAL- 25 de comune- care are ca scop elaborarea si punerea in aplicare a unei strategii integrate de dezvoltare locala, promovarea parteneriatelor de tip public-privat si interconectarea parteneriatelor locale, a cooperarii intre GAL-uri la nivel regional, national si european in vederea unei dezvoltari durabile si a imbunatatirii guvernantei locale prin implicarea si participarea membrilor comunităților rurale la procesul de dezvoltare locală; Punerea în valoare a patrimoniului cultural și istoric al comunei; Disponibilitatea autorităților locale de a încheia relații de parteneriat cu investitori locali sau străini; Interesul autorităților locale pentru accesarea de fonduri din programele de finanțare ale Uniunii Europene (în special FEADR); Interesul unor organizații neguvernamentale în încheierea unor parteneriate cu autoritățile locale pentru atragerea de fonduri extrabugetare;</p>	<p><u>Amenințări</u> Reacția redusă a membrilor comunității la schimbările și provocările zilelor noastre, conducând la scăderea competitivității teritoriului comunei, în favoarea altor teritorii mai atrăgătoare pentru turiști și investitorii în turism; Întârzieri în aplicarea unor programe județene, regionale și naționale de dezvoltare a turismului rural, și implicit în alocarea de fonduri pentru infrastructura locală de acces;</p>
---------------	---	---

6. MEDIUL ÎNCONJURĂTOR

INTERN	<p><u>Puncte tari</u> Existența pe teritoriul comunei a suprafețelor silvice în proporție de peste 30% din suprafața totală ; Implicarea școlii în educația ecologică a tinerilor din comună prin desfășurarea de acțiuni de strângere a deșeurilor (PET-uri) din zona lacului Cinciș; Reabilitarea stației de epurare; Gestionarea deșeurilor de către o firmă specializată; Reabilitarea canalizării pluviale în satul Cinciș- Cerna ca măsură pentru stoparea alunecărilor de teren;</p>	<p><u>Puncte slabe</u> Suprafețe defrișate pentru cultivarea pământului ; Întârzierea în alocarea de fonduri pentru finalizarea canalizării menajere care poate provoca eroziunea solului, în special în satul Cinciș- Cerna; Canalizare pluvială improprie; Neefectuarea de lucrări de stabilizare în zonele ce prezintă pericole de alunecări de teren; Măsuri de stopare a inundațiilor insuficiente; Educația ecologică a cetățenilor este superficială; Practicarea agriculturii pe versanții supuși fenomenelor de alunecare; Fonduri insuficiente pentru realizarea împăduririi terenurilor afectate de alunecări</p>
EXTERN	<p><u>Oportunități</u> Asigurarea de fonduri guvernamentale pentru lucrările de canalizare menajeră; Utilizarea fondurilor UE destinate reabilitării condițiilor de mediu din zonele rurale și de utilizare a resurselor alternative de energie; Aderarea comunei la Asociația intercomunitară – Sistem integrat de gestionare a deșeurilor; Colaborarea intercomunitară pentru atragerea de fonduri pentru dezvoltarea durabilă; Extinderea colaborării și implicarea organizațiilor neguvernamentale și a școlilor în programe comune de educație ecologică</p>	<p><u>Amenințări</u> Extinderea eroziunii solului și a alunecărilor de teren cu consecințe grave pe termen lung dacă nu se intervine prompt și la termen; Inundarea zonei cu impact asupra mediului și asupra gospodăriilor cetățenilor; Mentalitatea de indiferență față de protecția mediului;</p>

PLAN DE ACȚIUNE PENTRU PERIOADA 2014- 2020

I.DIRECȚIA STRATEGICĂ 1 – DEZVOLTAREA ȘI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII

1 . DRUMURI INTERNE			
Denumire actiune	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.1.1- Reabilitarea și asfaltarea tuturor străzilor interne din toate satele comunei	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Implementare proiect Măsura 322 FEADR
A.1.2- Asfaltarea porțiunii de drum de acces spre tabăra din Izvoarele	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.3- Reabilitarea drumului de acces spre vale (Izvoarele)	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.4- Reabilitarea trotuarelor din toate satele comunei	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.5- Amenajarea unui trotuar în zona de agrement	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.6- Construirea de poduri, podețe și rigole la Izvoarele	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
2. DRUMURI EXTERNE			
Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.1.7- Cinciș-Cerna- Silvaș (pietruit)	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.8- Izvoarele – Silvaș (pietruit)	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.9 -Reabilitare drumuri de câmp pentru accesul la proprietățile din extravilan (terenuri și păduri)	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.10- Amenajarea unui drum pe partea stângă a lacului Cinciș	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.1.11- Reamenajarea podurilor și podețelor din toate satele comunei	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	

A.1.12- Construirea de poduri și podețe peste râul Cerna pentru accesul la proprietățile de peste râu în satul Teliucu Superior	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
3. INFRASTRUCTURA ADECVATA PENTRU PREVENIREA RISCURILOR NATURALE			
Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.b.1- Realizarea lucrărilor de stopare a alunecărilor de teren din satul Cinciș Cerna/ Plantare de puieti în partea de jos a satului	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.b.2- Măsuri de stopare a inundării gospodăriilor cetățenilor din Teliucu Inferior	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.b.3- Regularizarea pâraielor din Izvoarele	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.b.4- Decolmatarea râului Cerna	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.b.5- Dirijarea scurgerii apei de pe versanți în râul Cerna , satul Teliucu Inferior	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.b.6- Îndiguirea pârâului din zona Viorele – Teliucu Inferior	Buget local / CJ	CL Teliucu Inferior	
A.b.7- Construirea unui zid de sprijin la pădure în col. Frontu II	Buget local / CJ	CL Teliucu Inferior	
4. INFRASTRUCTURA DE UTILITATI			
Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.c.1- Modernizarea rețelei de canalizare pluvială	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.c.2- Asigurarea completă a accesului la gaze naturale	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.c.3- Realizarea rețelei de alimentare cu apă potabilă și canalizare în 2 din așezările comunei	Buget local / FEADR măsura 322	CL Teliucu Inferior	Implementare Proiect Măsura 322 FEADR
A.c.4- Realizarea rețelei de alimentare cu apă și canalizare pe zona de agrement din jurul Lacului Cinciș	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	S-a solicitat finanțare în 2013 pe Fondul de mediu
A.c.5- Asigurarea celei de a doua surse de apă potabilă în comună	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	

A.c.6- Reabilitarea bazinului de alimentare cu apă potabilă din Cinciș- Cerna	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.c.7- Construirea unei stații moderne de alimentare cu apă în Satul Cinciș- Cerna care să asigure alimentarea cu apă prin cădere	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.c.8- Realizarea unui sistem de alimentare cu apă din puțuri pe terenurile agricole din extravilan	Buget local / Programe de finanțare/ Finanțare privată	CL Teliucu Inferior	
A.c.9- Construirea unor instalații de producere energie alternativă	Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.c.10- Construirea unei stații pentru distribuie carburanți	Finantare privata	CL Teliucu Inferior	
5. INFRASTRUCTURA DE SPATII LOCATIVE/ SOCIAL			
Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.d.1- Modernizarea blocurilor de locuințe din comună	Buget local / CJ	CL Teliucu Inferior	
A.d.2- Construirea de locuințe pentru tineri prin ANL	Buget local / CJ	CL Teliucu Inferior	
A.d.3.- Construirea unui centru de zi pentru copii	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.d.4- Construirea unui cămin de bătrâni	Buget local / Programe de finanțare / Finantari private	CL Teliucu Inferior	
A.d.5- Construirea de locuințe sociale	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
6. INFRASTRUCTURA DE EDUCATIE			
Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.f.1- Renovarea și dotarea grădinițelor din comună	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Proiect prin Masura 322, FEADR

II. DIRECȚIA STRATEGICĂ 2 –CREAREA UNUI MEDIU FAVORABIL INVESTIȚIILOR

Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.2.1- Construirea de spații dotate corespunzător standardelor europene pentru fabricarea țuicii	Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Parteneriat public privat
A.2.2- Construirea de locuri pentru adăparea animalelor din satul Izvoarele	Buget local/ Finanțare privată	CL Teliucu Inferior	Parteneriat public privat
A.2.3- Măsurile pentru curățarea și îngrijirea pășunilor comunale	Buget local/Finantari private	CL Teliucu Inferior	
A.2.4- Înființarea unui Punct colectare fructe de padure	Buget local / Programe de finanțare/ Finanțare privată	CL Teliucu Inferior	
A.2.5- Amenajarea unui târg comunal de animale și produse alimentare	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.2.6- Preluarea în proprietatea Consiliului local Teliucu Inferior a Centrului de afaceri Teliuc, susținerea și dezvoltarea lui	Buget local/ Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.2.7- Actualizare plan urbanistic general comuna Teliucu Inferior	Buget local	CL Teliucu Inferior	In lucru
A.2.8- Actualizare plan urbanistic zonal- zona de agrement Cinciș	Buget local	CL Teliucu Inferior	In lucru
A.2.9- Realizarea unui complex turistic pe terenul fostei cariere Teliuc	Buget local/ Finanțare privată/ Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Parteneriat public privat
A.2.10- Realizarea unui complex turistic pe terenul existent în zona învecinată cu Lacul Cinciș	Buget local/ Finanțare privată/ Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Parteneriat public privat
A.2.11- Realizarea unui miniparc industrial pe platforma Minvest	Buget local / Programe de finanțare/ Finanțare privată	CL Teliucu Inferior	Parteneriat public privat

III. DIRECȚIA STRATEGICĂ 3 – MODERNIZAREA ȘI DIVERSIFICAREA SERVICIILOR PUBLICE

Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.3.1- Reabilitarea și modernizarea sediului primăriei comunei Teliucu Inferior	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.3.2- Renovarea și dotarea corespunzătoare a căminelor culturale din comună	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Se va realiza pe Masura 3.2.2
A.3.3- Reamenajarea și împrejmuirea parcului din satul Cinciș- Cerna	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Se va realiza pe Masura 3.2.2
A.3.4- Reabilitare și modernizare dispensare medicale sătești	Buget local/ Finanțare privata	CL Teliucu Inferior	Parteneriat public privat.
A.3.5- Reabilitare și modernizare stadion comunal Minerul	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.3.6- Renovarea bisericilor din satul Izvoarele	Finanțare privata/ Buget local	CL Teliucu Inferior	
A.3.7- Construirea de capele mortuare în satele din comună	Buget local/ Buget județean	CL Teliucu Inferior	
A.3.8 Construirea unui cabinet stomatologic la nivel de comună	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.3.9- Amenajarea unui punct sanitar în zona de agrement lac Cinciș	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	
A.3-10- Amenajarea unui cimitir in col. Frontu II	Finanțare privata/ Buget local	CL Teliucu Inferior	

IV. DIRECȚIA STRATEGICĂ 4 – DEZVOLTAREA SPIRITULUI COMUNITAR PARTICIPATIV AL CETĂȚENILOR

Obiective	Finanțare departamente	Instituții/ departamente responsabile	Observații
A.4.1- Măsuri pentru păstrarea curățeniei și a ordinii publice	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	CONTINUU
A.4.2- Promovarea potențialului turistic și agroturistic	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	CONTINUU

A.4.3- Informarea cetățenilor privind fonduri externe	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	CONTINUU
A.4.4- Sprijin pentru întreprinzători pentru deschiderea unei afaceri	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	CONTINUU
A.4.5- Reabilitare și modernizare puncte de informare a cetățenilor, în toate satele comunei	Buget local / Programe de finanțare	CL Teliucu Inferior	Trebuie modernizate

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,

AVIZAT SECRETAR,

Matei Sebastian Teodor